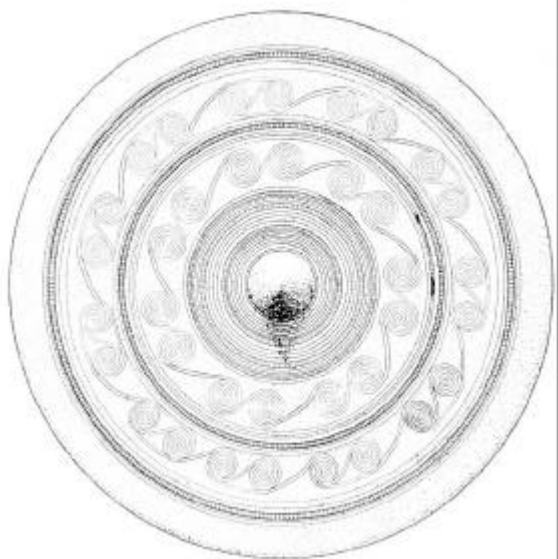

Museet for Thy og Vester Hanherred

Endnu et år er ved at være forløbet, og vel at mærke igen et år, hvor vi har kunnet mærke en stigende interesse for museet og vort arbejde.

Museets arkæologiske aktivitet har i den forløbne sæson hovedsagelig koncentreret sig om bronzealderens gravfund og de store bopladser fra ældre jernalder.

Rekonstruktion af bælteplade fra Lækjær ved Nors. Fundet er fra ældre bronzealder, omkring år 1200 før Kristi fødsel.

I slutningen af november måned 1979, lige før vinteren satte ind, undersøgtes en stenbygget grav ved Lækjær nær Nors hos gårdejer Jørgen Godiksen. Ovenpå de brændte ben, der lå på bunden af kisten, fandtes en bronzedolk, et beslag til dolkeskeden, en såkaldt dopsko, samt en bælteplade smukt ornamenteret med spiralmotiver. Udstyret viser, at der er tale om en kvindegrav anlagt omkring 1200 før Kristi fødsel. Graven fandtes som centralgrav i en overpløjet gravhøj.

Udgravningen af den store ældre bronzealdergravhøj ved Tilsted hos repræsentant Ole Høgh er blevet fortsat og afsluttet. Blandt de ting fra undersøgelsen i 1979, der blev optaget i præparater fra gravene og nærmere undersøgt på Viborg amts konserveringsanstalt i Skive, må nævnes en lille cylindrisk bronzedåse, der overraskende viste sig at indeholde en lille perlekæde af glas- og bronzespiralperler samt en række andre mere almindelige bronzegenstande. Perlekæden har efter skindrester at dømme ligget godt beskyttet i en lille skindpose.

Ved jordarbejde stødte gårdejer Th. Jepsen, Skårup, i oktober 1979 på en stenlægning. Undersøgelsen af fundet blev på grund af andre igangværende udgravninger udsat til næste forår, hvor en større undersøgelse viste sig påkrævet. I løbet af halvanden måned blev to hustomter med indgangsbrolægninger undersøgt. Begge husene, der stammer fra ældre jernalder - nærmere betegnet omkring 100 før Kristi fødsel - viser tydelige brandspor og er således nedbrændte i forhistorisk tid. I det ene hus var $\frac{2}{3}$ af gulvet i husets vestende dækket af mere eller mindre

knuste lerkar, hvoraf 11 kan samles til forholdsvis hele kar. Spredt mellem karrene og i tre af disse lå større mængder forkullet korn. Undersøgelsen ved Skårup har givet gode resultater, hvorfor udgravningen vil blive søgt videreført i 1981.

Ved mindre undersøgelser ved Vestervig, ved Hassing og ved Vibberstoft er ligeledes konstateret bopladrester fra ældre jernalder. Endelig er der hos gårdejer Ole Arvidsson, Hundborg, undersøgt en større jordfast sten med omgivende skårsamlinger. Stenen har på den ene side en række indhuggede skåltegn og må tolkes som en kultsten, opad hvilken der med mellemrum er foretaget ofringer. Hvori disse har bestået er uvist, men man kan tænke sig, at lerkar med madvarer er blevet knust imod stenen. Lerkarrene dateres til omkring 200 før Kristi fødsel.

Høj fra ældre bronzealder under udgravning ved Tilsted. Billedet viser en del af randstenskæden omkring højen samt stenkisten i midten.

I dette efterår graves der i en høj i Bedsted og ved Øster Vandet. Forhåbentlig når vi også udgravning af en stor overpløjet høj i Ydby. Udover ovennævnte undersøgelser er der foretaget en lang række besigtigelser. I oktober påbegyndes i samarbejde med Miljøministeriets fredningskontor en nyberejsning af de fredede oldtidsminder i Thy - berejsningen starter i Refs herred. Baggrunden for berejsningen er, at de fredede gravhøje meget længe har fået lov at ligge uden opsyn, og at man i forbindelse med ministeriets administration af naturfredningsloven har behov for en ajourført oversigt over de fredede højes tilstand.

Sidste år åbnede museet en ny museumsafdeling i Hanstholm - udstillingerne er der blevet udbygget med en stor og revideret udstilling om redningsvæsenets historie - udstillingen har til huse i et gammelt redningshus, der er flyttet op til Fyret. Desuden er der påbegyndt udarbejdelse af forskelligt pædagogisk materiale om såvel bunker som fyr.

Allerede for mange år siden startede en gruppe lærere fra Sydthy kommune indsamling af gammelt skolemateriale: bøger, borde, instrumenter, billeder o.s.v. fra kommunens skoler med henblik på - på et eller andet tidspunkt at indrette et skolemuseum. Samlingen var efterhånden blevet temmelig righoldig - vi er dog

stadigvæk interesseret i såvel gamle skolerekv isitter som billeder - så vi fik mere og mere lyst til at gøre samlingen tilgængelig for såvel børn som voksne. Til alt held blev Lindahlsminde skole ledig, og Sydthy kommune har stillet forhenværende klasseværelser samt indgang til museets disposition. Det ene lokale er indrettet som en gammel skolestue - vi mangler kun den store runde kakkelovn - hvor der kan undervises efter gammelt undervisningsmateriale og efter gamle undervisningsprincipper. Det andet lokale rummer en række supplerende materialer i form af gamle skolebøger, bibelske og historiske kort, eksempler fra sløjdundervisningen samt i et hjørne mindestue for Hans Bakgaard.

I forgangen er der indrettet en lille plancheudstilling om Vestervig kirke og kloster samt en montre med genstande fra jernalderbopladsen ved Vestervig kirke og en stenalder- og bronzealdergrav fra Vestervig sogn. Med den nye museumsafdeling i Vestervig er vores ønske om et museumssted i hver af vore tre kommuner gået i opfyldelse.

Der blev sidste år i Sydthy kommunes musikskoles festsal, Vestervig, holdt en foredragsrække på otte foredrag, som dækkede emner fra oldtid til tidlig middelalder. Alle foredrag var overordentlig velbesøgte.

Foredragsrækken fortsætter derfor i det kommende efterår og vinter, og ligeledes afholdes en mindre række foredrag i Thisted i den gamle byrådssal.

Udover pædagogisk materiale til de forskellige udstillinger er der lavet en kasse om jernalderens tekstiler samt en bog og en film om en gammel Thisted film.

Under AOF og LOF køres der i vinterhalvåret spindekursus af en af museets medarbejdere. Der er endvidere udarbejdet et grundigt materiale til syning af folkedragter.

Lærer Jørn Christensen, Klitnøller, har overdraget sin store samling af fiskeredskaber m.v. fra Klitnøller til Hanstholm kommune. Museets nye etnologiske medarbejder har sammen med Knud Mortensen, Thisted, gennemfotograferet og registreret samlingen, der forhåbentlig kan indarbejdes i udstillingen i Hanstholm.

Vi har i indeværende år beskæftiget en række langtidsledige ved forskelligt konserverings- og restaureringsarbejde samt ved løbende registreringsopgaver. Det er vores indtryk, at museet som arbejdsplads for langtidsledige og revalidenter er til lige stor glæde for begge parter. Det samlede besøgstal for museerne i Thy kommer i år til at ligge på ca. 35.000.

Jette Kjær

(Kilde: Historisk Årbog for Thy, Mors og V. Hanherred 1980, side 112-115).